

Brandweer: agressie tegen hulpverleners neemt toe

Nieuws dinsdag 5 februari 2019

Tot onze spijt moeten we vaststellen dat er een stijging is van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke functie. Het blijkt een terugkerend fenomeen te zijn, niet alleen tegenover politieambtenaren, maar ook tegenover andere beroepen van algemeen belang (brandweerpersoneel, ambulancediensten, leerkrachten, artsen,...).

Oudejaarsnacht was hiervan een treffend voorbeeld. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden onze brandweer- en ambulancediensten aangepakt bij een interventie. Het betrof niet enkel verbaal geweld, maar zelfs een bekogeling met stenen. Gelukkig bleef het bij materiële schade en vielen er geen gewonden. Maar de impact van dit fenomeen op onze maatschappij is uiteraard veel groter.

Oorzaken?

Over geweld tegen hulpverleners bestaat nog weinig onderzoek. Het is dan ook niet evident om de oorzaken ervan aan te duiden. Algemeen wordt verwezen naar een groeiend ongenoegen in de maatschappij, onderwijs op maat en een gebrek aan respect voor publieke dienstverlening. ACOD LRB kan enkel vaststellen dat het huidige rechtse beleid niet meteen helpt om een deel van het ongenoegen weg te nemen. De woordenschat van onze regeringsleiders is bekend: **l**te veel ambtenaren**l**, **l**te weinig productiviteit**l**, **l**te duur**l** en **l**te log**l**.

We durven te stellen dat dit beschimpen van de publieke dienstverlening en de voortdurende roep naar privatisering er niet voor zorgen dat het respect voor de publieke diensten in stand gehouden wordt. De polarisering vanuit sommige partijen en het wij-zij-verhaal waarnaar ze steeds verwijzen, vergroot veeleer het ongenoegen.

Gevolgen

De gevolgen van dergelijk zinloos geweld tegenover onze brandweer- en ambulancediensten (zoals het geval tijdens oudejaarsnacht) zijn echter immens, zowel ten aanzien van de individuele brandweerman/vrouw als ten aanzien van de organisatie van de brandwerdiensten. Bovendien is de impact op de maatschappij niet te verwaarlozen. De publieke moraal kan aangetast worden en de burger kan zijn geloof verliezen ten aanzien van deze beroepen. Op termijn werkt dit gezagsondermijnend. Bovendien brengt het de kwaliteit van de dienstverlening van deze belangrijke hulpverleners in het gedrang, door langdurige afwezigheid, ziekteverzuim of zelfs ontslag van de betrokken ambtenaar.

Opstapeling van risico's

Vele hulpverleningsdiensten kampen met een enorm personeelstekort. De besparingsdrift van onze regeringen zorgt ervoor dat onze hulpverleners daadwerkelijk op hun tandvlees zitten. Dit komt bovenop de eventuele lichamelijke en psychische gevolgen die gepaard gaan met het uitoefenen van de job van hulpverlener. Dit valt niet te onderschatten. Posttraumatische stress-stoornissen, burn-out of depressies zijn duidelijk werkgerelateerde symptomen. Zeker bij brandweperlui die vaak erg toegewijd, plichtsgetrouw en idealistisch zijn ingesteld.

Wanneer ze bovenop de 'normale' aan de job gerelateerde problemen en de besparingen ook nog eens af te rekenen krijgen met een vijandig werkklimaat, wordt de werkdruk vrijwel onhoudbaar. Brandweerpersoneel werkt in groep. De onderlinge band tussen brandweperlui en het vertrouwen in elkaar is belangrijk voor een goede dienstverlening. Indien een collega slachtoffer wordt van zinloos geweld, zal dit gevolgen hebben voor het volledige korps.

Bovendien leiden incidenten vaak tot hoge kosten voor de zone, gelet op mogelijke afwezigheid van de betrokken

brandweerman -of vrouw en een eventuele dalende productiviteit.

Oplossing

Op dit ogenblik worden slechts lapmiddelen aangeboden als oplossing. De aanschaf van steekwerende vesten of voertuigen met camera's bieden wel een eerste bescherming ten aanzien van geweld, ze bieden geen algemene oplossing voor het probleem. Brandweerpersoneel dient zich te beschermen tegen de hitte en de gevaren verbonden aan hun taak en niet tegen agressie. Ze zetten zich dag en nacht in voor de hulpverlening aan de bevolking.

De brandweerzones investeren veel tijd en middelen in opleiding van hun personeel, zodat de brandweperlui in optimale omstandigheden hun moeilijke taak kunnen uitoefenen. Deze opleiding baseert zich op interventies zelf en op de individuele bescherming. Bescherming ten aanzien van agressie van derden hoort niet tot hun opleidingspakket. Maar dat zou de bedoeling toch niet mogen zijn.

Onze overheid heeft dan ook de verplichting om onze brandweperlui te beschermen tegen het fenomeen van agressie. Het mag niet blijven bij geroep in de media en het aanwijzen van schuldigen her en der. Geweld tegen hulpverleners daagt onze maatschappelijke waarden uit. Het kan in geen geval worden getolereerd. De overheid is verplicht om uit te zoeken waar dit geweld vandaan komt, en er moeten degelijke remedies op tafel komen, zodat dit fenomeen niet verder uitbreidt.

We eisen daadwerkelijke actie en overleg hierover. Misschien zou het goed zijn dat onze regeringsleiders opnieuw vol lof spreken over onze publieke dienstverlening en over de brandweerdiensten in het algemeen. Bovendien mag men eens concreet het personeelstekort in deze diensten wegwerken. Dit komt iedereen ten goede, de burger in de eerste plaats, maar ook onze gehele maatschappij.

Tip voor alle hulpverleners

Krijg je als hulpverlener, brandweerman of ambulancier van een hulpverleningszone effectief te maken met iemand die erg agressief is naar jou of je collega-hulpverleners, dan is het raadzaam om hiervan aangifte te doen bij de lokale of federale politie. Enkel op deze manier kan de overheid een beter beeld krijgen van de agressie tegenover hulpverleners en zo concrete maatregelen uitwerken.

WVDB, Bart Van Melkebeke